В управленческом учете применяется трансфертное ценообразование. Трансфертная цена – это цена, по которой центр ответственности передает свою продукцию другим центрам ответственности внутри организации или продает продукцию на сторону [2, с. 429]. Существует 3 метода расчета трансфертной цены:

1) на основе рыночных цен;
2) на основе себестоимости по полным или переменным затратам;
3) на основе договорных трансфертных цен.

Если продукция потребляется внутри организации, то трансфертная цена не влияет на финансовое положение организации в целом, а позволяет определить эффективность работы каждого подразделения и выявить резервы снижения затрат.

Если же центры ответственности имеют право самостоятельно выходить на внешний рынок, то трансфертная цена становится важным показателем, оказывающим существенное влияние на положение организации.

Таким образом, управленческий учет является важным звеном в деятельности организации. Он обеспечивает управленцев информацией, необходимой для регулирования объемов и ассортимента производства продукции, величины затрат; установления цен на продукцию; увеличения эффективности использования материальных, трудовых и других ресурсов, выявления причин отклонений показателей от установленных норм и стандартов, а также плановых показателей; определения финансовых результатов отдельных центров ответственности; анализа, контроля, планирования и прогнозирования финансово-хозяйственной деятельности организации и ее структурных подразделений; принятия управленческих решений и определения стратегических целей.

Список цитированных источников

1. Гущина, И.Э., Управленческий учет: основы теории и практики: учебное пособие / И.Э. Гущина, Н.М. Балакирева – М: КНОРУС, 2004. – 192 с.

2. Кондраков, Н.П., Бухгалтерский (финансовый, управленческий) учет: учебник / Н.П. Кондраков. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва: Проспект, 2011. – 504с.

УДК 658.1

Яксманицька І.І.

Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи», Україна, м. Львів

Науковий керівник: к.е.н., доц. Шурпенкова Р.К.

УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПІД ЧАС КРИЗОВИХ ФІНАНСОВИХ СИТУАЦІЙ

Актуальність. У сучасних ринкових умовах економіки постійно зростає конкуренція між підприємствами за залучення додаткових інвестицій. У свою ж чергу інвестори, для уникнення збитків, бажають вкладати свої кошти лише у надійні та фінансово стійкі підприємства. Саме за допомогою показників фінансової стійкості підприємства потенційний інвестор може прийняти рішення про доцільність інвестування коштів в те чи інше підприємство. Тому, в інтересах підприємств, які бажають привабити інвесторів, зробити все можливе, щоб покращити фінансовий стан підприємства, а й відповідно й показники фінансової стійкості на підприємстві.

Мета дослідження. Метою даного дослідження є визначення типу фінансової стійкості на підприємстві та розробка управлінських рішень, які дадуть змогу підвищити дані показники та покращити інвестиційну привабливість підприємства на ринку під час кризових ситуацій (на прикладі конкретного підприємства).

Матеріали і методи дослідження. Запорукою успішного функціонування та забезпечення інвестиційної привабливості на ринку будь-якого підприємства є фінансова стійкість. Особливо важливим рівень фінансової стійкості є важливим для потенційних інвесторів, адже для них, як для власників капіталу, є дуже важливим стійке фінансове становище підприємства, що дозволить зменшити майбутні ризики.

У більшості літературних джерел та праць науковців, під фінансовою стійкістю розуміють здатність підприємства здійснювати і розвивати свою діяльність в умовах конкуренції та ринкової нестабільності, зберігаючи задовільну структуру капіталу та динамічну фінансову рівновагу активів і пасивів, що забезпечує нормальну ліквідність, поточну і перспективну платоспроможність. Отже, під терміном «Фінансова стійкість», розуміють стан активів підприємства, що забезпечить його постійну платоспроможність[3].

Фінансова стійкість підприємства найвищою є тоді, коли воно здатне розвиватися переважно за рахунок власних джерел фінансування. Таке підприємство повинно мати достатньо фінансових

ресурсів, структура яких є досить гнучкою. За необхідності воно повинно мати змогу для отримання кредитів та їх повернення.

Недостатня фінансова стійкість приводить до відсутності у підприємства засобів для розвитку виробництва, їх неплатоспроможності і до банкрутства, а надлишкова стійкість буде перепоною для збільшення ефективності використання фінансових ресурсів[2].

У науковій літературі виділяють наступні типи фінансової стійкості підприємства:

1) абсолютна фінансова стійкість (трапляється на практиці дуже рідко) - коли власні оборотні кошти (ВОК) забезпечують запаси (З).

2) нормально стійкий фінансовий стан - коли запаси забезпечуються сумою власних оборотних коштів та довгостроковими позиковими джерелами (сума власних оборотних коштів і довгострокових зобов'язань складає функціонуючий капітал – ФК)..

3) нестійкий фінансовий стан - коли запаси забезпечуються за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових позикових джерел та короткострокових кредитів і позик, тобто за рахунок усіх основних джерел формування запасів і витрат; є недостатньою ліквідність, виникає періодична неплатоспроможність, сповільнюється оборотність оборотних активів, а тому є потреба у залученні додаткових джерел фінансування..

4) кризовий фінансовий стан - коли запаси й витрати не забезпечуються джерелами їх формування і підприємство перебуває на межі банкрутства. Підприємство має хронічну прострочену заборгованість перед кредиторами, а відновлення платоспроможності без санації є майже неможливим [2].

Модель визначення типу фінансової стійкості подано нижче[1]:

Таблиця 1 – Модель визначення типу фінансової стійкості підприємства

№ з/п	Показники Надлишок (+) Нестача (-)	Тип фінансової стійкості			
		Абсолютна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
1	±ВОК = ВОК - З	± ВОК ≥ 0	±ВОК < 0	± ВОК < 0	± ВОК < 0
2	±ФК = ФК - З	±ФК ≥ 0	±ФК ≥ 0	± ФК < 0	± ФК < 0
3	±ЗВ = ЗВ - З	±ЗВ ≥ 0	±ЗВ ≥ 0	± ЗВ ≥ 0	± ЗВ < 0

На прикладі підприємства ПрАТ «Ужгородська швейна фабрика» , розглянемо практичне застосування даної моделі та визначимо низку управлінських рішень, за допомогою яких можна покращити рівень фінансової стійкості даного підприємства. Використовуючи дані балансу підприємства, розрахуємо значення власних оборотних коштів підприємства (ВОК), функціонуючого капіталу підприємства (ФК) та значення джерела формування запасів підприємства (ЗВ) за 2013-2014 рр.

Власний оборотний капітал підприємства розраховується за наступною формулою 3.1[3]:

$$ВОК = ВК + ДКвБ - НА \quad (1)$$

де, ВК – власний капітал (р.1495 балансу)

ДКвБ – довгострокові кредити в банках (р.1510 балансу)

НА – необоротні активи (1095)

Розрахувавши значення ВОК, ми можемо розрахувати значення функціонуючого капіталу (ФК) підприємства та джерела формування запасів підприємства (ЗВ) за наступними формулами 3.2 та 3.3:

$$ФК = ВОК + ДЗ \quad (2)$$

де ДЗ – довгострокові зобов'язання підприємства (р.1595 балансу)

$$ЗВ = ФК + ККтП \quad (3)$$

де ККтП – це сума короткострокових кредитів та позик підприємства (р.1600 балансу).

Значення розрахунків вищезазначених показників містяться у таблиці 2.

Таблиця 2 – Показники моделі

Показники	2013	2014	Показник - З (2013)	Показник - З (2014)
Власні оборотні кошти (ВОК)	-11291	-18320	-11784	-18676
Функціонуючий капітал (ФК)	-11291	-18320	-11784	-18676
Джерела формування запасів (ЗВ)	442	-805	-51	-1161
Запаси (З)	493	356		

Таблиця 3 – Модель визначення типу фінансової стійкості ПрАТ «Ужгородська швейна фабрика» на 2013 рік

№ з/п	Показники Надлишок (+) Нестача (-)	Тип фінансової стійкості (на кінець 2013)			
		Абсолютна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
1	±ВОК = ВОК - З	-11784≥ 0	-11784< 0	-11784< 0	**-11784**< 0
2	±ФК = ФК - З	-11784≥ 0	-11784≥ 0	-11784< 0	**-11784**< 0
3	±ЗВ = ЗВ - З	-51≥ 0	-51≥ 0	-51≥ 0	**-51**< 0

Таблиця 4 – Модель визначення типу фінансової стійкості ПрАТ «Ужгородська швейна фабрика» на 2014 рік

№ з/п	Показники Надлишок (+) Нестача (-)	Тип фінансової стійкості (на кінець 2014)			
		Абсолютна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
1	±ВОК = ВОК - З	-18676 ≥ 0	-18676< 0	-18676< 0	**-18676**< 0
2	±ФК = ФК – З	-18676≥ 0	-18676≥ 0	-18676< 0	**-18676**< 0
3	±ЗВ = ЗВ - З	-1161≥ 0	-1161≥ 0	-1161≥ 0	**-1161**< 0

Аналізуючи отримані моделі(таблиці 3 та 4), ми бачимо, що по всім параметрам підприємство знаходиться у кризовому фінансовому стані, який має прогресуючий характер. Адже значення ВОК, ФК та ЗВ зменшені на запаси підприємства у 2013 були дещо кращими ніж у 2014 (хоча і у 2013 підприємство було у кризовому стані). Ми бачимо, що запаси та витрати підприємства не забезпечуються джерелами їх формування навіть в частковій мірі. Аналізуючи баланс підприємства на 2013-2014 роки ми бачимо, що у підприємства відсутня довгострокова кредиторська заборгованість, а поточні зобов'язання збільшились майже на третину у порівнянні з минулим роком.

Також, ми бачимо, що підприємство не має достатньої кількості оборотних коштів та власного капіталу, щоб вчасно розрахуватися зі своїми зобов'язаннями, що теж суттєво погіршує його фінансову стійкість.

Визначивши тип фінансової стійкості підприємства, ми можемо сформувати низку управлінських рішень, які будуть ефективними саме для цього підприємства, яке знаходиться у кризовому стані. Управлінські рішення для підвищення фінансової стійкості ПрАТ «Ужгородська швейна фабрика» представлені у таблиці 5.

Таблиця 5 – Управлінські рішення для підвищення фінансової стійкості ПрАТ «Ужгородська швейна фабрика»

Тип фінансової стійкості	Управлінські рішення
Кризовий фінансовий стан	1.Збільшення власного оборотного капіталу підприємства, за рахунок зменшення суми дебіторської заборгованості 2.Збільшення розміру пайового капіталу та резервного капіталу підприємства 3.Збільшення частки ліквідних активів у балансі підприємства 4.Оптимізація адміністративних та загальновиробничих витрат витрат підприємства, для отримання мінімального прибутку (при перших місяцях оздоровлення) 5. Залучення довгострокових кредитних коштів, для збільшення обсягу оборотних коштів, що дозволить 6.Зменшення поточної кредиторської заборгованості підприємства 7.Збільшення обсягів реалізації готової продукції підприємства шляхом пошуку нових ринків збуту та нових торгових партнерів

Висновки. Отже, можна стверджувати, що за умови використання засобів підвищення в фінансової стійкості, будь-яке підприємство може покращити свою фінансову стійкість, що в свою чергу позитивно вплине не лише на загальний фінансовий стан підприємства,його інвестиційну привабливість, але й на його діяльність в цілому. Зрозуміло, що прийняття управлінських рішень щодо покращення фінансової стійкості підприємства, це лише перший, проте важливий крок у оздоровленні фінансового стану підприємства.

Список використаних джерел

1.Гапак, Н.М. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства / Н.М. Гапак, С.А. Капштан // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Економіка. - 2014. - Вип. 1. - С. 191-196.

2. Поддєрьогін, А.М. Фінанси підприємств: підручник. – 3-тє вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2000. - 460 с.

3. Тютюнник, Ю.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Ю.М.Тютюнник. – К.: Знання, 2012. – 815с.

УДК 657.1

Харчук И.А.

Львовский учебно-научный институт ГВУЗ «Университет банковского дела», Украина, г. Львов

Научный руководитель: к.э.н., доц. Шурпенкова Р.К.

ИССЛЕДОВАНИЕ ОСНОВНЫХ ЭЛЕМЕНТОВ СИСТЕМЫ «ДИРЕКТ-КОСТ» КАК БАЗЫ ДЛЯ АНАЛИЗА ЗАТРАТ

В настоящее время использование отечественными предприятиями модели полного распределения затрат и расчета на этой основе цен приводит к неконкурентоспособности отечественной продукции, поскольку происходит постоянное повышение цен. Между тем завоевание и удержание рынков сбыта возможны при продаже продукции по оптимальным ценам, что, в свою очередь, вызывает необходимость ускорить процесс управления затратами. Это предполагает целесообразность использования широко применяемой в западных странах системы "директ-костинг".

Целью является исследование основных элементов системи «директ-кост» как базы для анализа затрат и оптимизации прибыли.

«Директ-костинг» - это система учета себестоимости продукции, основанная на разделении общих затрат предприятия на постоянные, не зависящие от количества продукции, произведенной за единицу времени, и переменные расходы, изменяющиеся и прямо связанные с количеством продукции, произведенной за единицу времени. Только переменные расходы вовлекаются в расчет себестоимости изделий. Постоянные расходы учитываются на счете прибылей и убытков [1].

Классический «директ-костинг» базируется на следующих принципах:

- затраты делятся по элементам на постоянные и переменные для калькулирования себестоимости продуктов, оценки запасов и засчета результатов деятельности;
- себестоимость произведенных и реализованных изделий исчисляется только на основе переменных затрат;
- постоянные затраты возмещаются за счет маржинальной прибыли для определения результата деятельности и рентабельности предприятия;
- под маржинальным доходом понимается избыток выручки от реализации по сравнению с переменными затратами.

В основу системы "директ-костинг" (модели частичного распределения затрат) положен принцип контроля расходов в связи с колебаниями объема производства или степени загрузки оборудования. Суть классического "директ-костинга" заключается в том, что себестоимость продукции учитывается и планируется только в части переменных затрат [2].

Выделяют следующие особенности метода директ-костинг:

1. Разделение затрат на постоянные и переменные.

2. Объединение производственного и финансового учета.

3. Многостадийность составления отчета о доходах.

4. Разработка методики экономико-математического и графического представления и анализа отчетов для прогноза прибыли от реализации.